

ELŐFIZETÉSI DIJ:
 Pécs vagy Párisba küldve:
 HÉT ÉVRE 5 frt — kr.
 KÉT ÉVRE 2 „ 50 „
 EGYES ÉVRE 1 „ 25 „
EYES SZÁM 10 Kr.
 Legyen minden szombat.
 Kérem azokat, akik
 Waidinger Nándor könyvker.
 (Börszeft-ter.)

PÉCSI FIGYELŐ.

HIRDETÉSEK ÁRA:
 Egy öt hasábos petitos egy-
 szeri megjelenésért 6 kr.,
 3-szorért 5 kr., 10-szerért
 4 kr. fizetendő.
Minden hirdetés után 30 kr.
bélyegdíj fizetendő.
 A nyilatkozó 1 petit sora 10 kr.
 A hirdetés díj előre fizetendő.

Szerkesztőség:
 János-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
 Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, **KÖZSL JÁNOS** úrnál a városház épületben, **LILL JÁNOS** úrnál a budai külvárosban, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadóhivatal:
 János-utca 8-ik szám.

✉ Kéziratok vissza nem adatnak. ✉

Nemzeti nevelés.

Hogy sokkal háziasabb, sokkal takarékosabb és gondoskodásban kifogyhatlanabb anyák őrizték ezeltől a házi othon melegítő tűzhelyét mint ma, mikor a leányokat már rászorítják a doktrínér tudományokra is, az kétségtelen.

A női emancipáció tulhajtása a nőiség külső formaiságát is az ugynevezett civilizáció bábruhájába öltözteti föl, s ha nem látnók a kigyó utazati fülönfüggőt a nő füleiben, azt hisszük, hogy férfi clown (bohóc) áll előttünk.

A szerénységet, melyet hajdan a nők jelképül használt a költő, ma alig találjuk föl egy-egy helyütt. A divat pompájának utanzata eszevesztett hajszává nőtte ki magát és kultuszává lón a nagyzás.

Ezek az asszonyi szélességi hatványán szillettet hóbortok rongják meg a családot, bontják meg a családi viszonyt, sőt lázítják a társadalmi közeletet.

A nyugati kiméleteles udvariasság szavával mutattunk rá többször azokra a ferde és bosszantó szokásokra melyeknek asszonyaink rabjává lettek.

A nevelés hián; át okoltuk és osztortuk s provokáltuk a kormány intézkedést, hogy nemzeti nevelésünk érdekében tegye meg a szükséges lépéseket.

Két hatalmas miniszter Eötvös és Trefort fáradoztak és sokat tettek a nevelés bajainak elhárítása körül s a képzés hiányában találva meg az okot, főleg a női iskolák föllállításával akarták megoldani az országot érdeklő kérdést.

A főleg polgári női iskolák intézménye azonban nem felelt meg hivatásának. Először azért mert csak a jobb módú családok gyermekeinek nyújtott módot oda beiratkozhatni, másodszor azok, kik ott részt vettek a tanításban, a féltudás küszöbéig sem jutottak s így a tudakosság fölső mázával hagyták el a padokat.

Amelkül, hogy alapos és célirányos oktatásban részesültek volna, magolták a statisztikát és egyéb haszonvetetlen számokat, amikre egy nőnek vajmi keveset van szüksége az életben.

Milyen ismereteket és tudományt értékesíthet legin-

kább a nő a családban és a társadalomban?

Ennek a kérdésnek a helyes megoldása képezheti alapját a női nevelésnek, tudniillik olyan ismeretekkel és tudománnyal ékesíteni belső világát, melylyel magát a társadalomban kedvessé és hasznossá, családjában gondos és szorgalmas anyává tudja tenni.

A logaritmusok tudománya nem asszonynak való. A házi számvitelnek alapos ismerete és kezeléséhez nem kell megtanulni az állambházartás tudományát. A nő mindenekelőtt értsen a saját háztartása vezetéséhez. Minek tornászni tanítani a női agyvelőt? Hogy bukfeneket tudjon csinálni egyik tudományágról a másikra! Csak éppen a bukfenet kedvéért! A tudakosság rosszabb a semmitudásnál!

„Ezért kértünk ezelszert k ö z é p o k t a t á s t a n ő s z á m á r a — írja De gerandó Antónia igazgatórnő a képviselőházhoz benyújtott kérésében. „Művelt polgári osztályra” és ebben művelt nőkre van a hazának szüksége. Oly polgárnőkre, kik derék honpolgárokat nevelhessenek gyermekeikből, őket a bölcsőtől fogva önmegtagadáshoz, önuralomhoz, hasznos tevékenységhez, komoly kötelesség-érzethez, hősies jellemhez szoktassák és megóvják az önzés, a keleties urhatnámáság, a semmivetés, a léha mulatságok szenvedélyétől, a kényelem-imádás átkos befolyásától, mely hazánk vesztét okozhatja. Főképp oly nőkre van a hazának szüksége, kiknek minden csepp vérébe be legyen olva a forró h o n s z e r e t e t s e r ő s m e g i n g a t l a n n e m z e t i é r z e l m e t u d j o n a d n i a j ö v ő n e m z e d é k é n e k .

A gyermeknevelés módszerét már a középosztály asszonyai is utánozni látszanak abban, hogy kétes műveltségű idegen származású bonnokra bízzák kisdeteik nevelését, anélkül, hogy maguk legtöbb idejüket ennek szentelnék. Aztán meg a kémiai tudományukat, amit esetleg a felsőbb polgáriban sajátítottak el, úgy ahogy, a konyhában fitogtatják!

A z a g y a l é k o s i s m e r e t e k á t k s e r t e r b e n i t j a a z e g é s z h á z i k ö r n y e z e t .

A ferde fölfogások mindenek fölött való uralomra ösztönzik az ilyen asszonyt, amiből pörpöpatvar, zivatar, harag, gyűlölet támad s végre a családi kötelék fölbomlása.

szólva a családhoz tartozónak tekintett. Delbosnak csak egy hibája volt, hogy mindenben, ami nem az illethez tartozott, nagyon ügyetlen volt.
 Gesztrng ur egy nagy mulatságot rendezett, melyre valamennyi ismerőseit meghívta.

Delbos természetesen a meghívottak közé tartozott s bár táncolni nem tudott, mégis sietett a mulatságon megjelenni.

Delbos csak azért hittak meg, mert főnöke biztosra vette, hogy mint rendesen valami ügyetlenséget fog elkövetni, miáltal a társaságot önkénytelenül mulattatja.

Delbos nem mert senkit sem fölkerüni a táncra, felt, hogy fölfördül és kinevetik. Szépen meghúzódott a terem egyik zugában és innen bántotta a fényes társaságot.

A társaságuk ez persze nem volt inyére és többen már azon tanácskoztak, hogy hogyan járulnak ismét ki, midőn Lujza kisasszony maga kérte fel Delbost a táncra.

Delbos engedelmességett és gyorsan felugrott, hogy karját nyújtsa Lujzának.

De alig tett néhány lépést, midőn egyszerre megböglött és elesett, majdnem magával rántva táncosnőjét.

A társaság hangos hahotára fakadt. Delbos gyorsan felugrott, bocsánatot kért Lujzától és a következő pillanatban a kereskedő nagykerjének egy csinos lugasában tűnt el.....

Egy napon ismét a jégre ment és a kereskedő néhány barátjával találkozván, azokkal titokteltjesen beszélgetett, midőn Gesztrng úr is megjelent a jégen. A fiatal ember alázatosan köszöntött és egy nagy kört tett a jégen.

Gesztrng azonnal elmesélte barátainak, hogyan kósarazta ki könyvelőjét. A jó barátok azonnal körülfogták

„A nő középkutatásának, mondja dr. Gerando Antónia, nem lehet az összes ismereteket átkarolnia, hanem főleg az érdeket kell egyes részletekbe behatolni, odáig, hol már fölébred az érdekek és hol a növendék megismerkedik a szellemi élet varázserejével, úgy, hogy az reá nézve ezután nélkülözhetlen szükségé válik az életben, buzditni fogja kötelességének hív teljesítésére és vigasztalni a sors csapásai középete. A milyen káros a féltudás a féltudatosság a fölsőmáz, mely a szívben lélekber rejlik, és melyet semmi el nem rabolhat.“

A közmorál szédítően súlyod folytat lefelé és lefelé. Az élet viszonyainak csak nagyon kevés n tud megkülödeni. Azok az ismeretek, amiket az iskolából vagy a családból magával visz az életbe, csekély mértékben biztosítanak a testi munkához nem szokott nöknek.

Azért amidőn a középkutatás eszmét mi is magunkévá tesszük, kívánatunk, hogy akkor mikor De Gerandó Antónia kérésénye tárgyalás végett a képviselőház asztalára kerül, ugyanakkor elhatározná a képviselőház: állami női ipariskolának az ország minden nagyobb városában való föllállítását.

Széchenyi gróf miniszter a pécsi kiállításon.

Szerdán érkezett meg az ipar- és kereskedelemügyi miniszter városunkba a kiállítás megemlékezésére. Fogadták: Kardos Kálmán főispán, Aiding János polgármester, Seifritz István kanonok, Hanny Gábor szegedi apátlébény, Benze István esperes, Perzel Dező orszgy képviselő, Sável Kálmán törvényszéki elnök, Draganesu Dömény pénzügyigazgató, Bánffy Simon kir. közjegyző, Opris Péter posta- és távirat-igazgató, Bartossagh Imre megyei főjegyző, Majorossy Imre városi főjegyző, Nemeth Ignác megyei főjegyző, Fekete Mihály városi tiszti főügyész, Lechner Gyula redőrkapitány, Zavaros Péter tanácsnok, Jeszenszky Géza árvászéki elnök, Forray Iván főszolgabíró, Sey László árvászéki elnök, továbbá: Rath Mátyás kamarai elnök, Schapringger Joachim k. alelnök, dr. Záray Károly k. titkár, Engel József, Littke József, Haberényi Pál, Sipőcz István, Zsolnay Vilmos, Hoffmann Károly gyárosok, Ullmann Károly bankár, Vörös Mihály tanár, Renz Béla maganzó stb.

A vonat megérkezvén, a miniszert, ki Nádosy Kálmán kiállítási elnök és Brázay Kálmán földbirtokos kíséretében jött, leszálltak az egybegyűltek éljenzéssel fogadták. A főispán a miniszert

„heez”nek, melynek most okvetlenül bekövetkeznie kellett és már alig tarthaták vissza magukat, hogy előre ne nevelsenek. De mennyire oszlatkoztak, midőn Delbos egyetlen hiba nélkül végig táncolt Lujzával egy négyest.

Sőt midőn még néhány kisasszonyt kért föl a táncra és azokkal is hibátlanul táncolta végig a csárdást, keringőt, stb. a társaság szinte elkedvetlenedett és úgy vélekedett, hogy Delbos az egész mulatságot elrontotta.

Lujza, ki nem szeretete, ha valakit jelenlétében kinevetnek, megelégedetten mosolygott Delbosra.

Delbos ezt a mosolyt szerelmenek tekintette és azonnal hasznára akarta fordítani.

Mánap meg is jelent főnökénél és Lujza kezét megkérte. A kereskedő természetesen kikósarazta Delbost, aki ezzel bosszút esküdött.

Delbos ettől az időtől fogva szorgalmasan tanult a — k o r c s o l y á z á s t . Néhány nap múlva egyike volt a legjobb korszolyászoknak és különösen a „betükorszolyászás”-ban tñnt ki. Nevét, számokat vagy bármely alárást oly ügyesen vésett be korszolyával a jégbe, hogy a kik látták alig győzték bámulni.

Kikósarazása óta nem találkozott főnökével. Egy napon ismét a jégre ment és a kereskedő néhány barátjával találkozván, azokkal titokteltjesen beszélgetett, midőn Gesztrng úr is megjelent a jégen. A fiatal ember alázatosan köszöntött és egy nagy kört tett a jégen.

Gesztrng azonnal elmesélte barátainak, hogyan kósarazta ki könyvelőjét. A jó barátok azonnal körülfogták

röviden üdvözlővén, az megköszöné a szívvel fogadtatást és örömeinek adott kifejezést, hogy városunkba, habár csak rövid időre is, eljöhetett. Ezután a megjelentek bemutatván, a miniszter a főispán lakására hajtatott, hol átöltözködvén, csakhamar megjelent a kiállítási területen, hol Nádosy Kálmán elnök által üdvözöltetett, mire a miniszter sajnálatának adott kifejezést a föllött, hogy a megnyitáson nem lehetett itt, miben idejének mértéggel és elfoglaltsága akadályozta meg. Örömmel emlékezett meg a kiállítás jó híreről s gratulált a végrehajtott bizottságnak, hogy már most fölsőleggel rendelkezik, a mit ő — mondta — sajnos — a budapesti kiállítással nem tudott elérni.

Ezután az igazgatósa (Hoffmann) pavilonban Rath Mátyás kamarai elnök tisztelettel a miniszter előtt a kamarai tagokkal, kérve nagybecsű támogatását. A miniszter kijelenté, (mint monda — anélkül, hogy bókolni akarja) hogy a pécsi kamara a délegetett kamarák közé tartozott mindig, ennek működésével miniszteriuma nagyon meg elégedve, mert fölterjesztési, jelentési megbízhatók, szakszerték, reális becsel bírnak. Kijelenté, hogy kötelességének tartotta eljöveteleit és azért jött, hogy tanuljon s hiszi is, hogy ezt a célját el fogja érni. — Ezután a városi tanács tagjai tisztelettel a polgármester vezetésé alatt, kik előtt a miniszter elismeréssel szolt a város kellemes, kies fekvéséről, szépségéről, tisztaságáról és haladásáról. — Majd Nádosy vezetésé alatt a gazdasági egyesület tagjai tisztelettel, közöttük Bánffy Simonnal, ki a minisztert a szőlőgazdák egyesülete nevében üdvözlé és ki előtt a miniszter sajnálatos emlékeztet a phylloxera pusztításáról, biztatóan hivatkozva Franciaországra, és e rovár káros pusztítását erényedten munkával és áldozatokkal elenyészletten. Szükségesnek tartja, hogy Baranyában az amerikai szőlőtelepek létesítésének s ilyenek elősegítésére ígéretet tett, mit a jelenlevők köszönettel vettek.

Ezután a miniszter megemlézte a Hoffmann pavillont a tulajdonos: Hoffmann Károly vezetésé mellett, annak szép és izléses, ezelszert berendezéséről nagy elismeréssel nyilatkozta. Innét a miniszter a tornacsernyókba ment, megkezdve körjáratát a kiállítás területén. A miniszter körjárata alatt különös figyelmére méltatta Held Gusztáv és Kremling Károly szobabereendezéseit; Schönwald Imre ékszerkirakata előtt, mely valóban meglepő szép, a tulajdonostól azt kérdezé, hogy hol tanult, mire a válasz az volt, hogy Bécsben. Nagy elismeréssel szolt az Engel Adolf és fiai cég gyönyörű és stylszeri parasztojóbájáról, Angster hatalmas organájáról, kérdésködőre és derék iparos előbbi kiállításáról. Sokáig időzött még a miniszter Kiefferer szép faragványai előtt s innen átment az iparcsarnokba, hol Zsolnay remek pyramisa előtt egy jó negyedórát töltött, elragadtatásának többszörösen adva kifejezést és Zsolnaytól, ki gyönyörű tárgyait maga mutogatja sorban, több ér-

tékes tárgyat vásárolva. A miniszter nagy elismeréssel szolt a baranyai agyag- és kályhaipar fejlődött fokáról s örömeinek adott kifejezést, hogy agyagipariskola Mágoson létesült.

Egy így elismerőleg szolt a bőr- és szíjjártó-iparról, hosszabb időt töltve Rostás Géza kirakata előtt, hol a kiállított kedves és szép neje szolgált felvilágosítással, úgyszintén Reppa János eszéki és Klapka János budapesti szíjjártó tárgyainál, ez utóbbinak ezelszert újjításáról, melyek a földönmás, tékezés és általában a kocsizás terén nagy haladást képeznek, elismerőleg nyilatkozva. Megnyerték továbbá a miniszter tetszését: Herczeg Lajos részöntő, Ivics mérleggyáros, Sternlicht és társa losonczi vas-édeny gyáros, Péterfay Ördög Lajos pécsi és Kronast (varasdi) kocsigyáros kiállításnyál, ez utóbbiól egy szép hintót 300 frtéért megvásárolván.

A fölfedele épületekben különösen Mayer E. és fia szombathelyi, Lang Gáspár mohácsi, Rupprecht János és Haberényi Pál pécsi gyárosok kiállításait és Koch Ferenc bányaját méltatta a miniszter figyelmére, ez utóbbi igen tanulságosnak jelölvén ki; a szinkörben pedig a pécsvári uradalom szakzszerű kiállítását, Marschal Ferenc kitömött madarait. Saxl testvérek trágymépot, özvegy Wursternek cukrászkészletét, melyekből többet vásárolt és a kalotaszegi házipart, melyek, valamint az egész házipart osztálynak izléses elrendezéséről Egyr Dezsőnek gratulált.

Egy így megdicsőerte Keller Gyula sádi gyógyszerész, Sipőcz István és Schützer S. tárgyait és a rubuzati ipar osztályba Kreiner és Krausz divatúrát és Schlicht József közzövű kiállításnyálit és ezzel a a szemle kevéssel 1 óra előtt véget ért. Délben 1 órakor néhány meghívott vendég társaságában Kardos Kálmán főispán a miniszter tiszteletére fényes ebédet adott, melyen különösen tolmácmegye-beli urak, többek között gr. Széchenyi Sándor ottani főispán és Perzel Dező orszgyülési képviselő jelentek meg. Az ebéd végétől 3 óra felé a felső kiállításba ment vendögtünk és ép úgy mint az alsót is tisztes vizsgálat tárgyává tettük. A kiállítástól a vártemplom megzemlése méntek, hol fölözri időző után miután kiválóképe a mesteri festményeket szemlélt meg, rövid időre a Littke-féle pinccz és pezsgőgyárt nézte meg. Időközben a katonazenekar játszott a kiállítás korzón és az itt üszegylő, különösen hölgyekből álló közönség türelmetlenül várt a minisztert, ki a főispán társaságában 7/8 órakor jelent itt meg és a főkapu mellett álló urak által lelkes éljenzéssel fogadtott, miáltal a katonazenekar rázendített a Rakóczy transscriptóra. Az urak a zenekar körül foglaltak rövid időre állást, azután a pezsgő-pavillonban búcsupoharat ittak. Elénk volt a korzó is, mely elegáns közönséggel telt meg. Kevéssel 6 óra előtt kocsióra szállt a miniszter és a főispán társaságában a vasútra hajtatott, hol a 6 óra 10 perczkor induló vonattal Tarnóczára utazott.

— Mennyiről szolt az utalvány?
 — Egy millió forintoról. De megjegyzem, hogy csak azon esetben fizetem ki, ha ön személyesen hozza el lakásomra az utalványt.
 — Itt az irás — mondá a kereskedő és gyorsan leírta egy levélpapírra a föltételeket.
 Delbos átvette az irást, elolvasta és aztán tanak által aláíratta.
 Delbos most egy nagy kört tett a jégen és szép tisztán olvasható betűkkel bevészte korszolyáival a jégbe az utalványt.
 Gesztrng ki nem értette, a „tréfiát” csodálkozva nézte, mit csinál könyvelője.
 Delbos azonban ezekkel a szavakkal fordulott hozzá:
 — Tessék itt az utalvány, ha holnap reggeli 9 órára elhozza lakásomra megkapja az egy millió forintot.
 Ezzel eltávozott a kereskedőt magán-kivűli állapotban hagyván.
 Harmadnapra Delbos megtartotta esküvőjét Lujzával.
 Az esküvő után nagy lakoma volt, mely reggeli négy óráig tartott. Midőn a vendégek eltávoztak, Delbos megölelte Lujzát és épen az első csókot akarta neki adni, — midőn valaki vállára ütött ...

Delbos felnyitá szeméit és — a kereskedő lugasában találta magát szorosan magához ölelvé főnökét, akit álmában Lujzának gondolt ...
 — Ah — kiáltott fel — tehát csak álmodtam? De kár, hogy fölkeltem talán még boldog családapá lehettem volna.
 Z. Gy.

Delbos felnyitá szeméit és — a kereskedő lugasában találta magát szorosan magához ölelvé főnökét, akit álmában Lujzának gondolt ...

Delbos felnyitá szeméit és — a kereskedő lugasában találta magát szorosan magához ölelvé főnökét, akit álmában Lujzának gondolt ...

Delbos felnyitá szeméit és — a kereskedő lugasában találta magát szorosan magához ölelvé főnökét, akit álmában Lujzának gondolt ...

Delbos felnyitá szeméit és — a kereskedő lugasában találta magát szorosan magához ölelvé főnökét, akit álmában Lujzának gondolt ...

Delbos felnyitá szeméit és — a kereskedő lugasában találta magát szorosan magához ölelvé főnökét, akit álmában Lujzának gondolt ...

Delbos felnyitá szeméit és — a kereskedő lugasában találta magát szorosan magához ölelvé főnökét, akit álmában Lujzának gondolt ...

Delbos felnyitá szeméit és — a kereskedő lugasában találta magát szorosan magához ölelvé főnökét, akit álmában Lujzának gondolt ...

Delbos felnyitá szeméit és — a kereskedő lugasában találta magát szorosan magához ölelvé főnökét, akit álmában Lujzának gondolt ...

A tanügy kiállításunkon.

A felső kiállítás, mely az egésznek előnyös kidomborodást részesít, képviseli a városi és vidéki tanügyet három teremben. Elhelyezték továbbá meg itt a tanoncunka-kiállítás egy teremben. A második emeleten megszemlélhetők két teremnek a női kézművisek felállításai háziipar-cikkiek; egy teremben régészeti tárgyakat kapcsolhatunk a fénykép, díltámasz festészet, aquarell műveket és Pécs sz. kir. város összes középfüggelékének rajzait szemlélheti; nyomában mellette az iskola-épület tágasabb terében, mely különben rajzterm, látjuk az orsz. képművészeti iskola és rajztanárképző növendékeinek meglegő haladását felítető kiállítását, a nevesebb festők műveit, szoborosportókat, a „Pécsi Dalárda” nyert emléktárgyait, a városnak Hoffmann által ajánlékonyt szerényben, a falon pedig különböző vizumit terajzot, a többi közt Pécs városa vízvezetékének tervrajzát is. Végre az országos képművészeti társulat vándorkiállítása egy teremben és folyosó rendezetett, melynek megtekintéséért ki vétel nélkül mindenkiné, hírlapudostót és juritokat sem véve ki, 20 krt kell fizetni. E terembe palézt, nap- és esernyőt vinni tilos.

Tájékozáson ismételten elsoroltuk részleteit a pécsi kiállítás ezen részének a most tartanak sorrendet, kezdve szemlélőket azon teremben, hol a város által fűrtartott népiiskolák vannak elhelyezve.

A belépéskor egy körültekintés elég arra, hogy a szemlélőt meggyőzze annak általános iszemes berendezéséről. A midőn a berendezésről szólunk, nem hagyhatjuk megemlékezni nélkül, hogy azt már múlt hót 15-ére Schneider István testületének és igazgató felügyelőkkel együtt rendezték el a tanterületi férfi és nőtagjai, kik, a tanügyi kiállítás rendezésével és végrehajtásával bízták meg. A bejáratától balra találjuk az Agoston-terti népiiskola leány-növendékeinek kézművisek-készítményeit, meg pedig oly szakavatott rendezéses kivitelben, mint a minőt Magyarországon kevés helyen találunk. Minden osztályból 3-3 növendék munkája van kiállítva, köztelölt és a tanult minták alapján készített szorgalmi munkákból. A kézi-munka tanítási módszere a tömegoktatás, mely az első és a többi osztályban üteny szerint történik. A munkák egyszerűkednek, pl. a harisnya-kötés és egyszerű nyernék befejezését. Utána következnek a szegeti kiviláros leányok csinos munkái és a felső gimnázium-utcai iskolás leányok nagy szorgalomról tanusokból készítményei. Mindannyi fokozatos tanmenetben a tömegoktatás módszere alapján. Ugyan-e sorban van kiállítva a munka-könyv, vagyis a kézmunka-terv következtetés fokozatossággal 10 keretben, melyet Borsyvá Bató Anna Agoston teri népiisk. tanító az népiiskola I-VI. osztályaira készítette, ügyes beosztással és kiváló ismeretével. Minden intézetnél ott látjuk egyúttal az iskola fényképét, mely paloták bizonyosságot tesznek az iskolai hatóság áthatótlanságáról és azon korszellemről áthatott helyes felfogásról, melyet hazánkban sajnos, sok igen sok helyen — bár ott is vannak intelligens elemek — nem találunk.

A kézművisek után ugyanazon sorrendben következnek a növendékek irasbeli dolgozatai, melyek kiterjeszkednek magyar, német szepirasra, nyelvtani dolgozatokra, térképekre és szabadkézi-, valamint mertani rajzokra. Ezekből meggyőződtünk ugyan, hogy mindenütt helyes és következetes fokozatossággal gyakoroltatnak a növendékek, de a teljes együtöttség és az ezzel kapcsolatos végeredmény ugyanazonossága enim eltérést tünet föl, mely helyes alapon szervezendő koncentrált vezetés mellett hamar el fog egyezni; hol oly derék tanítók kezébe van letéve a város tanügye, mint a minőt ket a pécsi tanítói kar bír. — Ugyancsak itt vannak a polg. leányiskolának szepirasi, magyar, német és francia nyelvtani dolgozatai ügyes kivitelben. A szepirasra vonatkozólag általánosan szinten van egy szerény meggyőződtünk. Ugy látjuk, hogy az írtényrendszer, mely igaz a tanítóra nézve igen farszató, szép büzségággal vitett keresztül de nem titkolhatjuk el, hogy a folyótalon pedantizistikus erély nem nyugszik oly alapon, mely ezen fontos tárgynak tanításánál elengedhetlenül kell hogy minden tanítónak meglegyen.

Vidékiek iránti tekintétfél Hemmerich pécsi torna-mester igen csinos tornászati felszerelést állított össze 1/2-ed méreben. E fölött van elhelyezve Trefort miniszter kereszt mellképe s alatta az összes pécsi népoktatási tanintézetek nagy gúndalosszá állított statisztikája, melyet Schneider I. állított össze. Találunk itt meg értesítőket, melyekből a pécsi iskolaszék előzőekiny figyelméből az érdekelteknek juttatnak. Ugyanitt van a „néptanoda”-nak 20 évfolyama. Az első évfolyam első száma 1866. december hóban jelent meg Salamond József szerkesztése mellett; a II-ik évfolyammal már ott látjuk Schneider Istvánt, mint szerkesztő-társát. A III., IV. évfolyamot Wargha Ferenc és Repich Vincze szerkesztették; a V., VI. évfolyamokat Schneider, Repich. A VII-ik évfolyamot kezdve ezen országosan elismert és méltányolt független tanügypolitikai szaklap Schneider István szerkesztése mellett áll fűn mai napig, a melyben Schneider szövés kitartással és oly sok önfejlődő munkássággal védi és képviseli a tanügyi és Magyarországn néptanítóinak érdekeit.

(Folyt. köv.)

Körjárat a kiállítási területen.

(Folytatás.)

Stangl Benedek gráci kékfűző gyáros. Stangl Ede pécsi kékfűző fia, saját találmányú kémény-seprő készülékeit állította ki az iparszarnokban. A készülék egyszerű szerkezettől még igen előnyösen használható. Különösen alkalmas a szűk hegerkürtök tisztogatására, a meny-nyiben a különben nehezen hozzáférhető kéményeket ezen seprő-készülékkel a legnagyobb könnyűséggel lehet tisztogatni, mert mindössze a kémény felső nyílására helyezendő a seprő, mely saját súlyánál fogva leereszkedik a kéményben, majd ismét a hozzá erősített láncnál fogva föl-vonható. A lebecsátás és fölronna többzseri ismétlése által a keszeszert sodronyseprő lesodroja a kormot. Stangl találmánya egyike a leggyakorlatibb cikkeiknek. Szá mos elismerő okmánnyal rendelkezik.

Ulmann Antal Fehértemplomról igen formás és erős vasasókat és kapákat állított ki. Mind a két nagyhasznú szerzsm a szokottaknál jóval nagyobb s mindazon-által nem nehezebb, a mi határozottan előny.

Asztalos Nándor pécsi lakatos saját találmányu ajtó-zárat állította ki, melyeknek az a gyakorlati nevezetessége van, hogy csak az képes kinyitani a ki a zár titkát ismeri. Igen szép és praktikus, több rendbeli újítással fűlszerelt takaréktűzhely-rendelt állított ki. A takaréktűzhely igen csinos kis konyha darab. Kovás helyet foglal el s ide s tova vihető. Berendezése a legzselébb igényeknek is megfelel. Még az az előnye is van, hogy a parkányzatra erősített korlát nem engedi, hogy a fűzőng megessze a ruháját, ha esetleg hozzá támaszkodnék, de meg a hirtelen lehúzott edényeket se lehet lerántani, mert a korlát fontartja. Ez a kis takaréktűzhely nemcsak ez-el és okszert berendezése által tűnik ki, de finom kidolgozása által is magára vonja a közönség figyelmét. Igen szép és jó munkát végezt Asztalos, méltán megilleti az elismerés és dícséret.

Szomji Mihály szegárdi lakatos csinos vasdíszelést készített szekrénykéjét s több rendbeli lakajt állította ki. Izléses és tiszta munkáról tesznek tanuságot Szomji Mihály kiállított tárgyai.

Sefesik János dóbrókúzi lakatos szőlőmet-sző ollokat állított ki. Becker Alajos pécsi lakatos vasrúcsokat, Schneider József budapesti lakatos vasasztalakat. Egyszerű, tiszta munka.

Ezen túl látjuk Matrosch János pécsi vaskereskedő meczentzi (abany-tornamegye) vasgyárának kiállításait. Szép és erős kapákat állított ki.

Müller Valentin Brassórol vasrezelvényeket állított ki.

Mellette Kópiéz Imre szebbnél szebb lakatos munkákból álló csoportja öltik szemünkbe. Mintegy 16 darabot állított ki. Csinos képkéretet, virágállványt, szoba-disz-tárgyakat stb. Mindegyik darab jó izlésre s gondos munkára vall. Igen csinosak a vasdíszelése is, melyek a legújabb minták szerint készültek. Nemesak a törökveséret, de az elért sikerét is megérdemli az elismerést a derék iparos.

Gianone Sándor pécsi lakatos kiállított tárgyai közül kiváló figyelemre méltó az acélsodrony készítése, mely mint igen használható és kocsyólván elpusztíthatlan tárgy, nagy értékkel bír.

Marcincs Rajmár pécsi rézműves kiállította saját találmányú és szabadalmazott egyetemes horodzártját, mely kiváló gyakorlati előnyelmét fogva föltűnt. Emeltesre méltó szívó- és nyomógépe, mely az ismert hasonló gépeket észlezernt újításai által múnja föltűnt.

Krauschneider gyönyörűt hirtőlámpákat állított ki.

Sternlich S. és társai Losoncziól kitűnő minőségű zomázozott és mázos vas-edényeket állított ki. Leginkább a majolica unatanzu van thea- és kávéedény készletei kötik le a nézőközönség figyelmét. Nem győzik dícsérni gyakorlati előnyeit. Az eddig forgalomba bocsátott vasedények nehezkeségük s idomtalan alakjuk miatt nem terjedhettek el, mennyire gyakorlati hasznavehetőségüknél és tartósságuknál fogva elterjedhetik volna. Ezek az edények már lényegesen javítottak. Könnyűek, formásak s oly eleganciával vannak készítve, hogy az első tekintetre azt hinné az ember, hogy majolica- vagy porcelálan-edények. Szóval ezek az edények igen ajánlások, különösen az olyan háztartásban a hol sokat törnek tűznek. S ami szintén lényeges, aránylag igen olcsók.

Sternlich vasedényeit túl parafából, illetve parafadugaszokból készített háziköt állított ki Nagy Ignác budapesti parafakereskedő.

A bádogos ipart Tichi Ödön, Csukás Zoltán, Hillebrand Ferenc pécsi és Spitzer Sámuel siklósi bádogosok képviselik. Csaknem valamennyien fűrdőkadákat állítottak ki, mintha a fűrdő-kád volna a bádogos-ipar reneke. Egyébként érjük, hogy miért van annyi fűrdő-kád kiállítva; mert gyakorlati, ugy szólván minden uri házban nélkülözhetetlen ezik lévén, legtöbb hássonal jár a készítése s leginkább remélhető, hogy a kiállítás is el fog kelni. Az egyiknek, és pedig Tichi Ödön írtíthető s zuhanos fűrdő-kádjának, már akadt is vevője. Körösztől Józsefnek, Csukás Zoltán fűrdő-kádakon kívül, melyek különbek igen praktikus és ügyes fűlszerelések, nagyon szép bádogosmunkákat állított ki, s ezekért méltán megilleti a mftbádogos ezim. Van egy torony-tetőre való ugynevezett „torony-gomb”-ja, mely igen jó izlésre valló csinnal, arányos beosztással s min-

den ízében finoman, gondosan kidolgozva készült. Az iparszarnok közepén van egy hatalmas akváriumja, mely nemesak egészben, hanem részleteiben is figyelemre méltó. Az összerállítás igen komplikált s mégis szép összhangban van. A reál alkalmazott szűköskert nagyban emeli az értéket. A tornaszarnokban is van egy nagy virág-vázába ímált aloeal. Ez is igen csinos darabja. Hillebrand Ferenc kiállítását saját találmányú kávé-fűző készülékeit s egyéb apróbb bádogos műveit egy úrvesszek-rényben. Ezeket kívül egy egyszerű, de szépen munkált fűrdő-kádat is állított ki. Jó és tiszta munka jellemzi kiállított tárgyait. Spitzer siklósi bádogos egy kálom-ti templom miniatúr torony-tetőjével van képviselve kiállításunkon. Kezdetleges munka, de a törekvés, mely a munkán meglátásuk, elismerésre méltó.

Ivic Antal pécsi gyáros különböző méregeket, sulyokat és hrsajtókat állított ki. Ivic izlete sokkal hosszabb idő óta áll fenn, mintsem hogy a nevét a gyártmányait hosszabban ismeretnei kellene. Ismerik őt és munkáját izlés körben; mert a jó munka, habár lassan is, de biztosan terjeszkedik s napról-napra nagyobb tért hódít. Ma már Ivisnek oly nagy vásárlói vannak, akik az izletnek szilárd alapját bizottasik. Még csak azt jegyezzük meg, hogy a szakmában, egyedül álló Ivic gyára városunkban.

Schöndorf József pécsi rezselőkovács rezselőket állított ki.

A kocsigyártó-ipar kiállításunkon igen gazdag van képviselve. A mint a kocsik csoportjához jutunk, meglepetéssel látjuk a szebnél szebb kocsik egész sorozatát. Legelősz helyen áll Kronaszt György vas-rasli kocsigyáros nyitott phaetona. Diszes, könnyű kis kocsit, sárgán fénymozott fából, trabzsin szövettel bevonva. Ez az egyedüli kocsit a kiállításunk közti, mely tengely-olajozó készülékkel van ellátva. Az új szerkezetű olajozó a régiektől eltérő s javított készülék. Kronaszt saját találmánya. Az a különös előnye van, hogy az olaj nem csepeszhet ki belőle s ezenfelül soha, semmi körülmények közt se csavarodhatik le magától a tengelyről.

Hasznos János pécsi kovacs-mester is igen csinos kocsikat állított ki.

Reichenauer József pécsi kocsigyártó füdesel, zöldbevonású, sárga kocsija igen tetszetős. Fia, Imre, de csak 17 éves, szintén készített a kiállításra egy kis magyar hajtó (jucker) kocsit, mely nem csak izléses, de erőnek és tartósnak is látszik lenni. A fiatal iparosnak becslésére válik.

Szingstein Jakab villányi, szánat állított ki. Egészen új szerkezeti. Két részből áll, külön van a hátjának s külön van az elejének talpa. Ez által az az előnye a rendes szánok fölött, hogy nem faral, következőképen nem egy könnyen dől föl.

(Folyt. köv.)

Különfélék.

— Lajos-estély. A „Pécsi keresztény polg. társaságok” Kossuth Lajos nagy hazánk fia névtűnnepek előestéjén sikerült társas estélyt rendezett. Az estélyen többe ket elsősorban Czirják Ignác, a nevezett két elnöke szónokolt. Közszónet mondott a szép számban megjelent vendégeknek hazafias érzelmeikert, melyet szíves megjelentek által fejeztek ki. Továbbá igen sikertűl szónoklattal emlékezett meg arról, kinek tiszteletre egybe-gyűlték s kit, ha távol van is töltünk, de soha sem feledhettük. Vacsora után tánc következett, melynek csak a hajnali 2 óra vetett véget. Végül dícséretet érdemel Weindorfer Flúlp vendégül, ki ügy az ételek, mint az italok olcsósága, jó minőségű és pontos kiszolgálása által a jelen voltak teljes elismerést valóban kiterdemelt.

— Az írgalmas-rend legfőbb generálisa, pater Maria Gasser, titkára és Flúzy Szaniszló tartományi főnök társaságában múlt estű tőrőkön este érkezett Pécsre Rómából, hogy a pécsi írgalmas rendet vizsgálja meg. Az indóházban Pataky Lucidus várta a magas vendéget és hintón, a rend templomának harangütésével mellett a templom elé haj-tattak, melynek bejáratánál a rend valamennyi pécsi tagja teljes díszben várta a vendégeket, míg Nemes Honor üdvözlettel átadta a keresztet. Erre rövid isteni tiszteleket következett, mely Te Deummal kezdődött. A fényes isteni tiszteletet nagy számu közönség hallgatta meg.

— Dr. Dulánszky Nándor püspök kő-sőn értefvélén Trefort miniszter haláláról, annak temelésére már nem érkezhetett meg Budapestre, azért mégis a fővárosba sietett, hogy jelen lehessen a szombati, az egyetemi templomban ebekébrált requiem. A püspök kedden reggel érkezett vissza Budapestről Nádasdra.

— Zrinyi-ünnepek Szigetváron. Szeptember 6-án Szigetváron Zrinyi Miklós és társai hős estelenek 322. évfordulóját ünneplik. Ezen alkalomból előtte való este az oroszlan-szobornál énekel az ottani dalárda, majd a kaszinóba vonul, hol a fényesen kivilágított kerti helyiségben sétál a közönség, majd a táncteremben tánc következnek és fényes tűzijáték rendeztetik. Az ünnepek napján szept. 7-én az eslesek emlékére a templomban isteni tisztelet tartatik. A számos hozzánk érkező idegenek közül bizonyára majd akadnak többben, kiket a történeti nevezetességek ilyen ünnepélyes alkalomból ki fog vonzani Szigetvárra.

— Miso Trefortért Pécsváradon. A pécsvárad közalapítványi uradalom tiszti-

kara boldogult Trefort Agoston vallás-és közoktatásiügyi miniszter halála alkalmából előt 28-án az ottani róm. kath. templom-ban gyászintézkedést mondott, melyen az összes alapítványi tisztkar, élén Tost Gyula min. oszt. tanácsos, kertületi fűtíz-tel megjelent.

— Előkűl vendégek. Kedden két elő-kűl vendégre volt kiállításunknak: Bittó István volt miniszter-elnök s Patyánszky Krassó-Szörény-megyé főispánja. Mind a ketten végei jártak kiállításunkat s elismerőleg nyilatkoztak arról.

— Fényes eskűvő volt szerdán délután 1/2 órákor az izraelita imaházban hol May Jakob ostrani nagyiparos, János Engel Adolf pécsi nagyiparos és földbirtokecs bájós leányát vette eltarhoz. A templom ez alkalomból teljesen megtelt a kíváncsi közönséggel. Pont 1/6 órákor közeledett a menet a templomhoz s a kocsik a nagy embertömegen keresztül alig tudtak utat törni. A templom zöldellő fényekkel és illatos virágokkal volt díszítve. Az eskű-tiszertartást Carniol főkantor és dr. Gltész Áron lelkes vezétek, ki is rövid, de velős szónoklattal szentelte meg a frigyét.

— Elvesztett és megerkült cipkekendő. Ugy a kiállítás, mint a közönség között nagy idegenkedést keltek azok a hírek, melyek mindjárt kezdetben egyes kiállítási tárgyak eltűnéséről, magyarán: ellopogatásáról szóltak. Szerencsére: e tárgyak aránylag kis értéket képviseltek. Az ét-vágy azonban és közben szokott meg-jönni, így történt azután, hogy egy enyves keni individuum, Weisz Jakob hodrusbányai csipkeverő kiállított tárgyai közül, melyek a színkör karzatán vannak elhelyezve, egy gyönyörű, 150 frt értékű csipke-kendőt elcsipette. Weisz Jakob, kinek tárgyai közül egy 12 frtos csipketárgyat már előbb szőrin-lában eltűnt, a lopást észrevéve, pénteken jelentést tett a rendőr-ségnél. Lutz István rendőrfelügyelő hely-szini szemlét tartva, egy előtte gyanusnak tetsző nőt vállatorra vet, ki mindent tagadott. A házkutatás föltételesten elrendel-tétvén, a nő felügyelet alatt elbocsátat-tott. Később Lutz ismét megjelentvén a kiállítás területén, Weisz Jakob jelenté-ki, hogy az ellopott tárgyat a tettes vagy megbizottja időközben visszatelelt helyére s így ez érdekük affaire elintézték tekinthető. Megemlíjük még, hogy a 12 frtos csipke ellopásáról egy Kis József nevűkiállítási szolga vádolatott, el is csapa-ott, azonban ártatlanul, mert a vizsgál-lat folyamán megejtett házkutatás alkalmával nem sem találtak nála.

— Gyümlőcsészeti értekezlet. A pécs-baranyai kertész-egylet szerdán d. n. 6 órákor tartott ülését elhatározta, hogy az ősi gyümlőliskiallítás tartama alatt szeptember 3-án, hétfőn d. e. 10 órákor a városnak közgyűlési termében gyümlőliskiallítás értekezletet tart, melyen Dezső Miklós tart előadást Baranyamegye gyümlőliskiallítás viszonyairól, mely tárgye szabad vitaközás alapját fogja képezni. — Ezt követőleg d. u. kirándulás lesz az egye-süllet kertbe, annak bemutatása végett, hol úgy a tagok, mint az érdeklődők szívesen láttatnak s meg is látvatnak.

— Pécs sz. kir. város ipar-és alsó-foku kereskedelmi iskolái bizottságának határozata folytán közhírre tétetik, miszerint az iparos-és kereskedelmi tanonczok beiratása 1888. évi szeptember hó 8. és 9. napján d. e. 9-12, d. u. 2-4 óráig és pedig azon tanonczok részére, kik az előkészítő tan-folyamra iratkoznak az agostonterti népiiskolában, kik pedig az alsófoku iparos tanfolyamot és kereskedő tanoncz-iskolát látogatták, a helybeli m. k. főreáltanoda-ban eszközöltetik. Az oktatás, illetve osztály-rendezés pedig szeptember hó 16-án d. e. 9 órákor veszi kezdetét, illetve fog eszközöltetni, a midőn is minden tanoncz megjelenteni kötelességének ismerje. A beirata-si díj évi 2 frt, mely beirata-skor azonnali, a kereskedő tanonczok tanpénze havi 1 frt 50 krban állapított meg, mely havonként előre fizetendő. Felhivatnak az érdeket gazdák, hogy a beiratást a fenti határmagip okvetetlen eszközöltessék, mint-hogy a kített határmagip után az addig be-nem írottak névsora az iparhatósággal kö-zölötteki fog. Az ezen mulasztásból eredő bírságot tulajdonisák azután ömánaknak. Az iparos tanonczokat tartók tájékozhata-sa végett ide iktattatnak az 1884. évi XVII. t. cz. illető szakaszai: 62. §. Az iparos kötelek: a) időt engedni és fel-gyógyalni arra, hogy a tanoncz vallása ünne-p-napján az isteni tiszteletet látogassa; b) tanonczát az iskolába járassa, ott, a hol tanoncz-iskola van, a tanoncziskolába jár-ra-sora szorítani; c) a szülöket, illetőleg gyámat és ha még iskola-köteles, a tanítót is a tanoncz megbetegedéséről s egyéb öket érdeklő fontosabb esetekről értesíteni. 82. §. A tanoncz mindaddig, mely tanideje az iparosnál tart, köteles ily iskolába járni. 157. §. a) pontja. 200 frtól 200 frttrig terjedő pénzbüntetéssel büntendő; a) a ki ezen törvénynek a ségedék, tanonczok és gyári munkások felvételeit. alkalmazását és a velők való bánásmódot szabályzó rendeleteit áthágja, vagy a segédszemély-zet iskolai oktatására vonatkozó kötelességét nem teljesíti. 160. §. A 157. §. a) pontjában említett kihágások súlyosabb, vagy ismételt eseteiben az iparos tanoncz-tartási, a gyáros pedig munkások alkalmazásának jogától iparhatósággal egy-évre megfosztat.

— A „Slavoniche Presse” az eszékiek kirándulásáról. A „Slavoniche Presse” az eszékiek pécsi látogatásáról a követke-

zőket írja: A szomszédos Pécs városnak soha sem pihenő ipara a virágzó Baranya-megyé áldásos mezőgazdaságával karöltve már rég utalva volt arra, hogy együttműködés egy kiállítás rendezésével bemutassa. Tudvalevő dolog, hogy pár héttel ezelőtt ez az óhaj meg is testestül s a kiállítás ünnepelesen meg is nyitottát és arra a slavoniai kereskedelmi és iparkamara a slavoniai mezőgazdasági egyesülettel egy-egyben a pécsi testvéregyesület szives meghívása folytán vasárnap Pécsre rándultak... Dr. Zaray Károly, a pécsi keresk. és iparkamara titkáranak szeretelem-től kalauzálása mellett bevonultak a városba, hol azonnali hozzáfutunk a kiállítás meglátásához. A mint a vendégek a kiállítási területhez érkeztek, megkondultak a kiállítás összes harangjai. Szeretetremélő, gyengéd figyelem mely természetesen a legjobb érzéseket kellette bennünk. Maga a nagy mű, melyet megetermeti Szerényen „általános mű-, ipar-és terménykiállítás”-nak neveztek, tulajdonképen megérdemelte volna az „országos kiállítás” büszke epithetont annak leg-tisztesebber értelmeben véve; mert az iparos-szorgalomnak e nyilvános szemlére kitett versenyé igaz bálmulatunkra föltűnőlyű egy belső becsét, mint külső hatását tekintve, az eddigi összes vidéki kiállításokat... Dalban kedélyes ebedre gyilklet össze a vendégek a kiállítási vendégköiben, mely alkalommal a komoly irányu s a tréfás toaszkokban természetesen nem volt hiány. Ebed után újból neki fogtak a kiállítás hátralevő részének, valamint a város nevezetességeinek s így az épen restaurálás alatt levő dómnak meglátásához. Délután 5 órákor a kiállítási területen sétá-vonás volt. Miközben legnagyobb sajnálatunkra mindjában közeledett a város óraja s mi a legkellemesebb benyomásokkal el-telve vonultunk a pályaudvarra, a hol a derék pécsiektől föltötte szívélyes búcsút vettünk. Szűnni nem akaró éljen-és zsvió-kiállítások között indult meg a vonat, mely tova vitte a slavoniai látogatókat abból a testvér-városból, melynek az eszékiekkel rokonvérselmű lakossága oly haqlonlátatlanul szép órákat szerzett. Különösen föl kell említenünk Rath Mátyás, Elversz Nándor és dr. Zaray arak megnyerő szívélyességét, melyelyl azok fardalhatlan mű-ködték közre, hogy Slaviai fővárosának lakói Pécsét minél kellemesebb órákat tölthessenek. Valódi meglégedéssel gondolkant vissza a kirándulásban résztvettek a pécsi kiállításra s szívből jövő köszöne-tet szavaznak mindazoknak, kik e kirándulást szervezték s kiknek kedvemenyészét oly váratlanul szép siker követte.

— Általános tanítógyűlés. A baranyamegyei közegyi tanítók közgyűlésével kapcsolatosan tervezett tanítógyűlési program-szerűleg esztűrtök d. e. tartott meg a megyebel — ugy nő mint férfitanítók nagy érdeklődés mellett. Salamond József tanfelügyelő a gyűlést megnyitván, üdvözi a tanítókat és referál a pályás tulajdon-képeni tárgyat képező gyűlésszabályzatok eredményéről. Harom pályakerdes tüzett ki: Az első: („Mithogy a tanítónak oktatói és nevelői tiszte az iskolán kívül meg nem szűnhetik: mit tehet és mit kell tennie, akár közvetlenül, akár közvetve nézve, hogy az iskolában tanult gyakorlati is-merek általában, — valamint a nyert vállalerkeskedés nevelés az életre átívve — annak minden viszonyában áldásos hatásukban nyilvánuljanak? Ha az iskola nem éven törővéssé a gyakorlatban meg sem eredményesülhet: Mi ennek oka, orvos-sága?”) Beérkezett 6 pályamű, melyek közül a bíráló bizottság egyhangúan az 1. pályaműt itélte oda az 5 drb arany-pályadíjra. A jelégs levél fölbontatván, benne Szilágyi (Schmidt) Boldizsár (bánya-telepi) igazgató tanító neve foglaltatik, ki a tanítók által kelkesen megjeleneztetett és Vörös Mihály indítványára elhatá-roztatott, hogy a pályamű kinyomatát, minek költéségei ugyancsak Vörös Mihály bűzditő példájára önkéntes adományokból azonnali fedeztetik. A 2. pályakerdesre: („Miképen lehetne az iparos tanonczok-tartás oly módon berendezni, hogy oly helyekben, hol 50 iparos-tanoncz nincs s így a községek külön tanoncziskolák föllállítására nem kötelezhetők, hogy az alsófoku iparos-tanoncziskola által cél-bavett eredményt minél jobban pótol-hassa.”) 2 pályamű érkezett, de egyiknek sem volt a díj (5 arany) kiadható s így a kérdés — kissé megbővitve — újra ki fog tüzetni. A harmadik kérdés: („Miké-p kezelje a tanító a magyar nyelv tanítását a nem magyar tanylevű iskolában, hogy azon czél, mely szerint a más anyan-yelvű tanuló a hatéves tanfolyam be-végzése után a magyar nyelvet beszédben és írásban könnyedséggel használni képes legyen, minél tökéletesebben elérhesse.”) szabad szélbel előadás tárgyát képezvén, mint előadó Kisszély Andor mohácsi tanító jelentkezett, ki világos, kerekded előad-sában a magyarsítás legfőbb eszközeit a nyelvtani tanítást hangsúlyozá. Ezután hosszabb vita keletkezett; melyben Schied Boldizsár, Schultz Imre, Wessel, Vörös Mihály, Klingenberg, Schneider István vettek részt és végre is Schneider István hozatottai javaslata fogadtattat el, mely szerint a tanító leginkább oda hason, hogy az idegen ajku gyermekek eszébe adassanak magyar vidékekre, mint magunk részéről is helyesltük, mert csak az így nyert megmagyarosodott elemmel fejthet ki a tanító nagyobb sikert, mi egyenlül nemzetiségi községben mindig kétsé. Egyé-bránt, mint azt Schied és Schultz is nagy-on helyesen hangsúlyozták, mentől ke-

SERTÉSPOR
a leghathatósabb szer és biztos
segély a sertés étvágyhiányánál,
mely eddig még minden kísérletnél
bebizonyult. Miért is ajánlom a gazda-
közönségnek a beteg állatok megkísér-
lésére.
Ára: 1 kilónak (50 darab sertés vagy
100 darab malacznak) 2 frt.
Ára: 1 csomagnak (1 db. sertésnek)
10 kr. (5-1)
Kapható: Lill János fűszerkereskedésben
PÉCSETT.

A pécsi nyilvános
kereskedelmi középiskolában
(Mária-utca 8. sz.)
a beiratások f. évi augusztus hó 30-án
kezdetnek meg.
Ez intézet a magas miniszterium
által megállapított szervezeti szabá-
lyok értelmében a főgymnasiumok- s
főreáliskolákkal egy rangba lévén he-
lyezve, a végzett tanulók
az egy évi önkéntességi jog
kedvezményében részesülnek.
(2-1) Az igazgatóság.

Egy bolt helyiség
élénk forgalmu helyen,
hózzátartozókkal, u. m.
szoba, konyha, padlás, pincze-
helyiség (3-1)
november hó 1-étől bére kiadó.
Felső-vámház-utca 18. sz. sarokház.
9652
tkv. 1888. sz.

Arverési hirdmény.
A pécsi kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Hirth
Anna, szül. Teufel mágoesi lakos végrehaj-
tatónak Teufel Ádám mágoesi lakos végrehaj-
tatást szenvedő elleni 200 frt tőkeköve-
telés és járuléka iránti végrehajtási ügy-
ben a pécsi kir. törvényszék (sádsi kir.
járásbíró) területén levő Mágocsi község-
ben fekvő a mágoesi 445. sz. jtkben felvett
4251 sz. szőlőre az árverést 1042 frt-
ban emzennel megállapított kikiáltási árbán
elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingat-
lan az 1888. évi szeptember hó 27-ik
napján d. e. 10 órakor Mágocsi község
háznál megtartandó nyilvános árverésen
a megállapított kikiáltási áron alól is el-
adati fog.
Árverezni szándékozők tartoznak az
ingatlan becsárának 10% -át, vagyis 104 frt
20 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz.
42. §-ában jelzett árfolyammal számított és
az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a.
kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában
kijelölt óvadékképes értékpapirban a ki-
kildött kezében letenni, avagy az 1881.
LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánat-
pénznek a bíróságnál előleges elhelyezé-
séről kiállított szabályszerű elismervényt
átiszolgáltatni.
A pécsi kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóság Pécsen, 1888. évi június hó
11-ik napján.
Lukrits István,
kir. törvsz. b.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
kizárólagos engedélyese a Val de Travers asphalte bányának Helvéziában
részvénytőke 1,000,000 font Sterling
Főszékhely: London.
Főkötelep: Budapest, V., Ferencz József-tér 6. sz.
elvállal mindenemű asphalte-munkákat, nevezetesen: kocslutak, járdák,
udvarok, kapualjak, istállók, konyhák stb. beburkolását és különösen
nedves falak kiszáritását
jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, melyeknek köszöni, hogy a
nevezetesebb magyar vidéki városokban eddig majdnem kizárólag minden,
1887. végeig összesen 90,000 □-méterre rugó munkát készített, Budapest
235,000 □-métert és az egész világon közel 7 millió □-métert.
Felvilágosításokkal, árjegyzékekkel szivesen szolgálunk.
Az igazgatóság.

Első Pécsi Temetkezési Intézet „Kegelet“
Ó-pósta utca 22-ik szám
elválja a
temetkezések rendezését
a tulajdonát képező francia mintá szerinti díszes legméntes üveg- és nyitott halottas
kocsijaiban, itt helyben és vidékre, olcsón és legszebb kivitelben.
Diszes ravatalozá-
sok felállítását
minden osztályhoz.
A halottak szállítását minden
frányban.
Raktár érez- és fakoporsókból, szemfeleők, sírkoszorúk, férfi- és női halottas ruhák.
A pontos kivitelét az intézet alolított tulajdonosai kezesseknek:
Hoffman Károly. Edhoffer Ferencz.
Hártl Ferencz. Szigriszt János.
Kindl Ferencz. Lauber Rezső.
Gindl Alajos rendező.

Hirdetmény.
A pécsi káptalani uradalmi korcsmák:
Dráva-Keresztur, Bogdása, Kemse, Piskó, Lúzsok, Vejt
községben, az utóbbinál a rév-csárda, révátjárasi jog és
halászzattal,
továbbá: bakonyai és hetvehelyi korcsmák és a cserkút-deréki
csárdák
f. évi szeptember 22-én
Pécsen, ngos SZEIFRITZ kanonok és főkormányzó úr lakásán reggeltől 10
órákig 1889. január 1-től 3 évre bérbeadatnak, zárt ajánlatok is elfogad-
tatnak.
Pécs, 1888. aug. 23.
Az uradalmi tisztség.

Malomtulajdonosok figyelmébe!
Legújabb szerkezetű és szabadalmazott
„Progress“
gabnakoportató
gépünk
a pécsi kiállításon
megtekinthető,
Wörner J. és társa Budapest,
malomépítész, gépgyár és vasöntőde.

A magyar háziasszonyok figyelmébe!
Kittűnő hazai gyártmány:
SZALÁDY-KÁVÉ
Ezen hazai pótkávé a magya nemében páratlan igen hasznos növényekből s kittűnő
alkatrészekből áll, felülmúl minden eddig forgalomban levő árpa-, makk-, stuge-, továbbá
a külföldről millió és millió kiló számba behurcolt különféle néven ismert pótkávékat.
Számos szaktekinetely bírálata szerint a „Szalády-kávé“ izere és zamataira nézve sokkal
kellemesebb, színe szép tiszta és kevesebb csukor kell hozzá, mint bármely más pótkávéhoz, tehát
emésztést akadályozó anyagot eltávolítja, a gyomort és vért tisztítja, a jó étvágyat elősegíti, táplál
és erősít, soványoknál a hizást mozdítja elő. Mint házi szer, utasítás szerint használva segélyt nyújt:
gyomor- és bélhurut, ellen- és fejtörés, gyomorégés, gyomorból eredő fejfájás, vérzegénység, étvágy-
hiány és átmatlanság ellen; továbbá enyhülést eredményez aranyér, ideg- és szívbajokban, Gyer-
mekék, agyok s általában kikérel az ázsiai szemes kávé használata tilva van, a „Hungária-kávé“ számta-
lan orvosi tekintélyek által mur. legjobb eredményt tapasztar van elismerve, a fennebb felsorolt
bajokban pedig melegen ajánlva.
Ezt sok ezer hálaírtat igazolja.
Befőzetik tisztán, hozzá nem adva semmiféle más kávé vagy pótlékot, bögében
jobb, mint kávéfőző gépben; egy eséséhez 1 evőkanállal, miként valaki gyengébb
vagy erősebben kedveli, tiszta vízben 2-3 perezig forralva. (6-2)
E gyártmány eddig minden kiállításon dísz-éremmel lett kitüntetve.
Árak: Szalády-kávé 1 doboz: 1/4-12. 1/4-14. 1/4-26 kr.
Hungária-kávé 1 doboz: 1/4-30. - 1/2-60. 1-1 frt 20 kr.
Pécsen kapható valamennyi előbbkelő fűszerkereskedésben.
A kiállításon a nyári színházban az élelmi csoportban megtekinthető.

Arverési hirdmény.
A pécsi kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Karl
Pál szárazsi lakos végrehajtatónak Szeifert
Mártonné s társai szárazsi lakosok végrehaj-
tatást szenvedő elleni 500 frt tőkeköve-
telés és járuléka iránti végrehajtási ügy-
ben a pécsi kir. törvényszék (a sádsi kir.
járásbíró) területén levő Szárazson fekvő
a szárazsi 80. sz. jtkben foglalt 27. szsz.
11. számú ház, udvartér és kertre az
árverést 522 frt emzennel megállapított ki-
kialtási árbán elrendelte és hogy a fennebb
megjelölt ingatlan az 1888. évi október
hó 10-ik napján d. e. 10 órakor Szá-
rázs község háznál megtartandó nyil-
ványos árverésen a megállapított kikiáltási
áron alól is eladati fog.
Árverezni szándékozők tartoznak az in-
gatlan becsárának 10% -át vagyis 52 frt 20
kr. készpénzben, vagy az 1881. évi LX.
t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal szá-
mított és az 1881. évi november hó 1-én 3333.
sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8.
§-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban
a kildött kezében letenni, avagy az 1881.
év 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánat-
pénznek a bíróságnál előleges elhelyezé-
séről kiállított szabályszerű elismervényt
átiszolgáltatni.
Kelt Pécsen, 1888. évi június hó 20-ik
napján, a pécsi kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóság.
Váry Gyula kir. törvényszéki bíró
helyett:
Lukrits István s. k.
kir. törvszéki b.

F. évi augusztus hó 12-ikétől, azaz vasárnaptól
naponta látható
d. e. 9 órától 12-ig, d. u. 2 órától 6-ig
az Oertzen-féle ház mária-utcai emeletén
VÁRADY FERENCZ
ornythologiai
magán-gyűjteménye:
elő hazai és exotikus madarak és honosított majmok, stb.
Belépti díj: I. hely 30 kr. — II. hely 20 kr.
Gyermekek a felét fizetik.
A tiszta jövedelem a városi szegényház javára fordítatik.
Bemenet a régi színház főbejáratán.

Eltört és rosszjárásu
Órák pontosan
és legjutányosabb áron
5 év írásbeli jótállással
javittatnak
SCHÖNWALD I.
óras
és aranyművesnél.
Raktárüzlet:
Pécsen,
Király-(fő)-utca
a Hattyu-épületben.
Dús választék mindenemű ékszerek arany és ezüst árukból.
Órasoknak nagy raktártartók mindenféle órarészekből.
Műhelye:
Király-(fő)-utca 38.
Nagy raktár
arany és ezüst
zseborákból,
inga, iroda, konyha
és
ébresztőórák
gyáriárak szerint
adatnak el.

Az évi elszállítás 2,000,000 palaczk.
Legjobb asztali- és üdítőital.
Hazánk legkedveltebb
savanyuvize
A MOHAI **ÁGNES** FORRÁS.
mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb
szférákban is.
A felső József főherceg, és ő felsége Mian szerb király
— asztalán rendszerint italt szolgálat.
Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is ép úgy
mint hazánkban általában a kólera megelőzésére ellen precservatív gyógyszer-
nek bizonyult. — Mindazon tisztelt fővezetőknek, kik ezen savanyuvize akár borral, kőgyö-
csökre, vagy tisztán mint asztalivízet alkalmazták, kérijük azt rövidtve
— **ÁGNES** —
örre néven kiszolgáltatni. — A nagyérdemű közönségnek ásványvizet szives jótud-
ásába ajánlván, maradtunk teljes tisztelettel
az A. G. N. E. S. - forrás
kiszolgáltatására.
Friss töltésben az ország minden gyógyszertárában, fűszerkereskedésében és ven-
dégfogóiban kapható.
Országos főraktár
ÉDESKUTYLA
m. kir. és szerb kir. udvari ásványvíz-szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.
Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvendő.
A raktár Pécsen: Irigymezői Gyárda, Spicz István Gyógyász, Böhm Nán-
dor, Dóczy Á., Eker János, Fűszerker Albert, Gy. Imrich Gyula, Hergel József, Herold
László, János, J. Kellányi J., Simon János, Belcsiner János és Építész Sándor és uraiknál.
— Budapesti káplató: Davidovics István, Ern. et Atóli, Falics Lajos és Treiber A. V. cégéknél.